

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
Telèfon A. 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona cada trimestre. ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

ENTRE VEÏNS

La francesa.— Saps que balles molt bé?
El d'aquí.— Es la pràctica noia!

El mes de setembre

Vet aquí un mes que arriba amb un gran equipatge. Es veu que ve per feina. En el programa del mes de setembre del 1925, les coses principals són a l'Àfrica, i, per precisar, al cartell nord-oest de l'Àfrica, anomenat vulgarment Marroc.

Per al Marroc, el mes de setembre d'enguany, que està a punt de començar, serà decisiu. Hem vist unes fotografies que representen el desembarc de material de guerra francès a Casablanca. Els carros d'assalt estaven issats, i eren com una al·legoria del pròxim aixafament d'Abd-el-Krim i de la consegüent pacificació ràpida dels quatre cantons del Marroc.

Espanya, França, Europa i el món enter, comptant-hi l'Islam—és a dir, els adeptes de la falsa religió del fals profeta Mahoma—estan en gran espectació davant els fets que s'aniran produint. Cal donar el cop abans de les pluges, com tothom sap. El setembre, posat entre l'agost asfixiant i l'octubre plujós, és el mes de la feina guerrera en terres com és ara el Marroc i sobretot el Rif.

Setembre... En arrencar la fulla del calendari, la fulla del dia 1, els francesos i els espanyols han de fer-la onejar com una bandera de combat i de victòria. Entre el dia 1 i el dia 30, la situació del Marroc haurà canviat radicalment. Ja tindrem la satisfacció de parlar-ne d'aquí a un mes als nostres benvolguts lectors, que estaran tan contents com nosaltres mateixos.

Altra volta la Societat de Nacions

El dia 7 es torna a reunir a Ginebra la Societat de Nacions, i el dia 7 començarà la seva Assemblea. El Parlament del món legislarà per al món. Hi han innombrables incréduls de la Societat de Nacions, des dels conservadors incrustats en els seus nacionalismes, fins als internacionalistes purs que pensen integrar la Societat de Nacions plenes de les seves voracitats. No hi posen la seva confiança en la Societat de Nacions més que els socialistes moderats i els radicals burgesos; aqueix gran centre extès pel món que és, en realitat, el que empeny vers les legislacions noves i humanes.

Ja s'ha repetit cent vegades l'eficàcia de la Societat de Nacions. Heu's aquí, ara, una nova eficàcia. Heu's aquí la greu qüestió petrolífera de Mossul, que sostenen Anglaterra i Turquia. Totes dues volen la regió petrolífera, decidint un arbitratge de la Societat de Nacions. Una comissió és anomenada que dictamini, però els dos pobles no admeten l'arbitratge, i novament és portat el plet a la Societat de Nacions. Es a dir, hi ha ja, pràcticament, tot un procediment, per un cantó, i, per un altre, una doble voluntat, turca i anglesa, de subordinar-se a l'alta neutralitat del gran tribunal internacional. En altres dies, no es parlaria ja de guerra? no s'hauria tingut de rendir-se Turquia davant de la força anglesa?

En això resideix la gran força de la Societat de Nacions, en les grans possibilitats que hi porta. Per primera volta, i sistemàticament, els pobles presenten les seves diferències a un tribunal internacional. Que abans ja existia l'arbitratge? Certament, però no pas com obligació, no pas llençat per un tribunal permanent, no pas resultant d'una decisió pacifista. Ara, ni Turquia ni Anglaterra parlen de guerra, i pel sol fet de la intervenció de la Societat de Nacions la guerra és impossible.

Per això hem de defensar i exaltar la Societat de Nacions. D'ençà que existeixen les doctrines internacionalistes i pacifistes, res s'ha fet equivalent. Pensi's que en ella, efectivament, hi són les nacions amb tots els seus egoïsmes, i el capitalisme domina. Mentre el socialisme avença i s'aferma en les multituds i en els governs conservem l'organisme burgès ple de bones intencions.

PARADOX

DIALEGS DE CAFE

El ianqui i el simi

Cul-de-café primer: —I doncs, amic, què hem de fer amb els ianquis? Ja has vist que s'han tornat reaccionaris.

Cul-de-café segon: —Per què ho dius?

El primer: —Home! Que no has vist això del procés de Dayton?

El segon: —Alguna cosa n'he llegit al diari. Però si vols que et sigui franc, no he acabat d'entendre si Dayton és una persona, una població o un Estat dels Estats Units.

El primer: —Dayton és una petita ciutat de l'Estat ianqui de Tennessee.

El segon: —Noi, veig que saps molta geografia.

El primer: —Més que tu!

El segon: —Segons i com. Jo sóc excursionista retirat; vull dir retirat a les taules de café. I del temps que feia excursions, sé molta geografia del Montseny i els Pirineus. Tu saps què és i on és això de Dayton. Però què va que no saps què és i on és l'Estantento?

El primer: —Es una ciutat d'Itàlia.

El segon: —Errada! És un llac dels Pirineus.

El primer: —Res; tu estàs fet en geografia pròxima; jo en geografia llunyana. En paus... Tornem a Dayton. Els lliurepensadors haurem de retirar l'amistat als Estats Units. Ara resulta que a l'Estat de Tennessee, i a alguns altres Estats d'aquella República federal, no es poden ensenyar als establiments oficials les doctrines de Darwin, perquè diu que són contràries a la Bíblia. El cas és greu. Aquests protestants són uns fanàtics pitjor que els catòlics. No et fa riure i no et fa plorar el cas de Bryan, l'antic capítol del partit demòcrata, que no admet res que no sigui a la Bíblia, i que es declara solemnement "defensor de Déu", i això en mànagues de camisa? I no t'indigna que un tribunal popular de la lliure Amèrica hagi condemnat el professor Scopes? I no et subleva que el moviment prohibicionista contra les teories de Darwin tendeixi a estendre en els Estats Units?

El segon: —Francament, em sembla que exageres. Millor dit, em sembla que exageren els escriptors de premsa que tu has llegit. Jo també he llegit alguna cosa d'això, i no estic tan alarmat. He llegit que una gran part del públic nordamericà no ha mostrat una actitud massa fanàtica davant el procés, sinó que en molta part l'ha pres en broma. El gest de Bryan, el "defensor de Déu" en mànagues de camisa, ha fet més aviat un efecte còmic; i l'aspecte més tràgic de la seva teatral intervenció és la seva mort sobtada, uns diuen que d'un atac al cor, altres que d'un atac de feridura. És cert que hi ha hagut procés contra el professor Scopes; però aquest i els seus amics l'havien provocat deliberadament per donar lloc a la derogació de la llei prohibicionista. És cert que hi ha hagut condemna; però a cent dòlars de multa, que no és una gran pena i d'altra part, altres tribunals superiors encara han de pronunciar-se.

El primer: —Sí, sí; tot el que vulguis; però el fet és que la llei reaccionària i antiliberal existeix, i que ara és aplicada, i que altres Estats de la República la van imitant.

El segon: —En canvi, la propaganda de les teories de Darwin ha estat enorme. Fa alguns anys que semblaven mig oblidades, i la gent ja no es preocupava del problema dels orígens de l'home. Venim del fang de la terra animat pel buf de Déu? Venim de l'eterna evolució del món orgànic? Som parents dels àngels o bé néts o cosins dels simis? Ara el problema torna a discutir-se. He llegit que els jurats del procés s'han posat a estudiar les teories darwinistes, i que el defensor de Scopes, que és Clarence Darrow, ha enviat els llibres de Darwin al jutge que presidia el tribunal.

El primer: —Tot el que vulguis, repeteixo. Però aquella llei de Tennessee segueix en peu.

El segon: —Si vols que t'ho digui, a mi em sembla que l'han feta fer els editors ianquis de les obres de Darwin...

FULMEN

GENT NOVA

A Espanya va haver-hi un cop bastant fort dels qui ni es somnien i fan molt soroll; tan de cop i volta va venir el cop, que perderen l'esma els bons espanyols. De la trontollada, que durà ben poc, anaren en orri els antics valors, les forces polítiques, els homes de nom, aquells que tallaven el bacallà gros, i fins les idees que creia tothom quasi incommovibles pel seu gran valor. Castellet de cartes que aixequen els nois i un buf els aterra, fonaments i tot! Llavors de mil boques i ensem de mil cors rublerts de confiança, va eixir un sol mot; un mot cabalístic: **Regeneració.**

Tanmateix era hora de què es fes foc nou, car bastants anys feia que en qualsevol lloc on era aplicable aquell mot formós, al moment s'hi veia fins en lletres d'or, per tal de què fossin un reclam ben gros com els que utilitzen els mals caçadors! Quantes coses noves teniem a prop; que prompte veuríem eixir homes nous; homes sense màcula, regeneradors, instruits, altruistes, de sana intenció, i joves, ben joves, sortidets de poc els uns de les aules, altres del terròs; de les oficines, els menys trescadors, dels tallers i fàbriques els de més braó. Però, passen els dies; fa dos anys a prop que a Espanya va haver-hi aquell sotrac fort que tant va sorprendre als grans pensadors, i no es veu ni un jove, ni un jove tan sols que sembla o que sigui un senyaler bo. Els homes que passen de llavors, per nous, o bé ulleres usen, o ja no van forts, o els cabells blancs tenen, o no estan per brocs. Sols hi ha una esperança

pels bons espanyols; que els homes nous surtin de les eleccions. Si aquestes s'esguerren, fins serà ocasió de tirar amb ràbia el barret al foc!

FLOK

TEMES SOCIALS

L'Enciclopèdia

Fa algunes setmanes, hom va parlar aquí mateix del moviment social considerat com una vivent demostració d'estètica, com una altra art bella podríem dir. Si Carducci i Guerra Junqueiro i Sulli Pruhome descobriren els batecs de la musa civil, si Beaumarchais llençà en ple teatre el mot baptismal de les noves ciutadanes, què hi ha ha que pugui impedir que l'actual consciència de les agrupacions humanes prengui la forma artística que més adient li sigui?

Si creiem interessant aquesta eclosió sentimental i poètica del socialisme, és per ço que pot tenir de precursora, car la veritable concreció d'aquests idearis, solament es trobarà perfecta en un metodisme científic, o si es vol, reproduint la gran paraula revolucionària del segle XVIII, enciclopèdic.

Potser sí que el mot escaient és aquest: Enciclopèdia. El moviment ideològic que s'encapçala amb aqueixa paraula, fulgurant aleshores, no es proposa altra cosa que fer inventari dels conceptes, de les idees i dels sentiments més concordants amb el naixent positivisme, i fixa la posició de l'home enfront dels problemes de la consciència individual i col·lectiva. Moria el verbalisme escolàstic; la ciutat de Déu començava a ésser la ciutat dels ciutadans, de les democràcies.

Un segle s'ha escolat i les ideologies vuitcentistes van ésser superades. S'ha descolorit una mica la cocarda, o si voleu, ha pres un roig més intens, més sanguini. Avui es lluita per altres coses i es pensa i es viu d'una manera molt distinta. Els dogmes no tenen la força bàrbarament intuïtiva d'aleshores. Descartes ha estat substituït per Kant i Hegel, i Adam Smith per Spencer i Karl Marx, i el Dret de la Roma patrícia se li escola la sang per mil ferides. El gresol que ha d'aclarir les idees i les normes noves nomarxa amb la regularitat que potser caldria i així es troben, en l'ambient moral d'Europa, moltes coses que no acaben de cristallitzar.

Més enllà dels camps geòrgics de Rousseau, se n'estan conreuant d'altres, no amb l'arada patriarcal, sinó amb motors d'una puixança incomparable. La unitat política no és el ciutadà, sinó el treballador associat, i la unitat moral no és l'home, sinó les associacions d'homes. I els Drets de l'home ara es diuen "Drets dels Sindicats".

De la mateixa manera que els científics revolucionaris del segle XVIII bastiren amb la Enciclopèdia la base política de les teoritzacions deslliuradores, el Sindicalisme, que és el moviment reivindicador i progressiu de l'hora present, necessita també d'un guiatge científic i d'una matèria on pugui fer-se l'encarnació ideal...

El mètode de les infiltracions té els seus avantatges, però a voltes s'imposa la riuada...

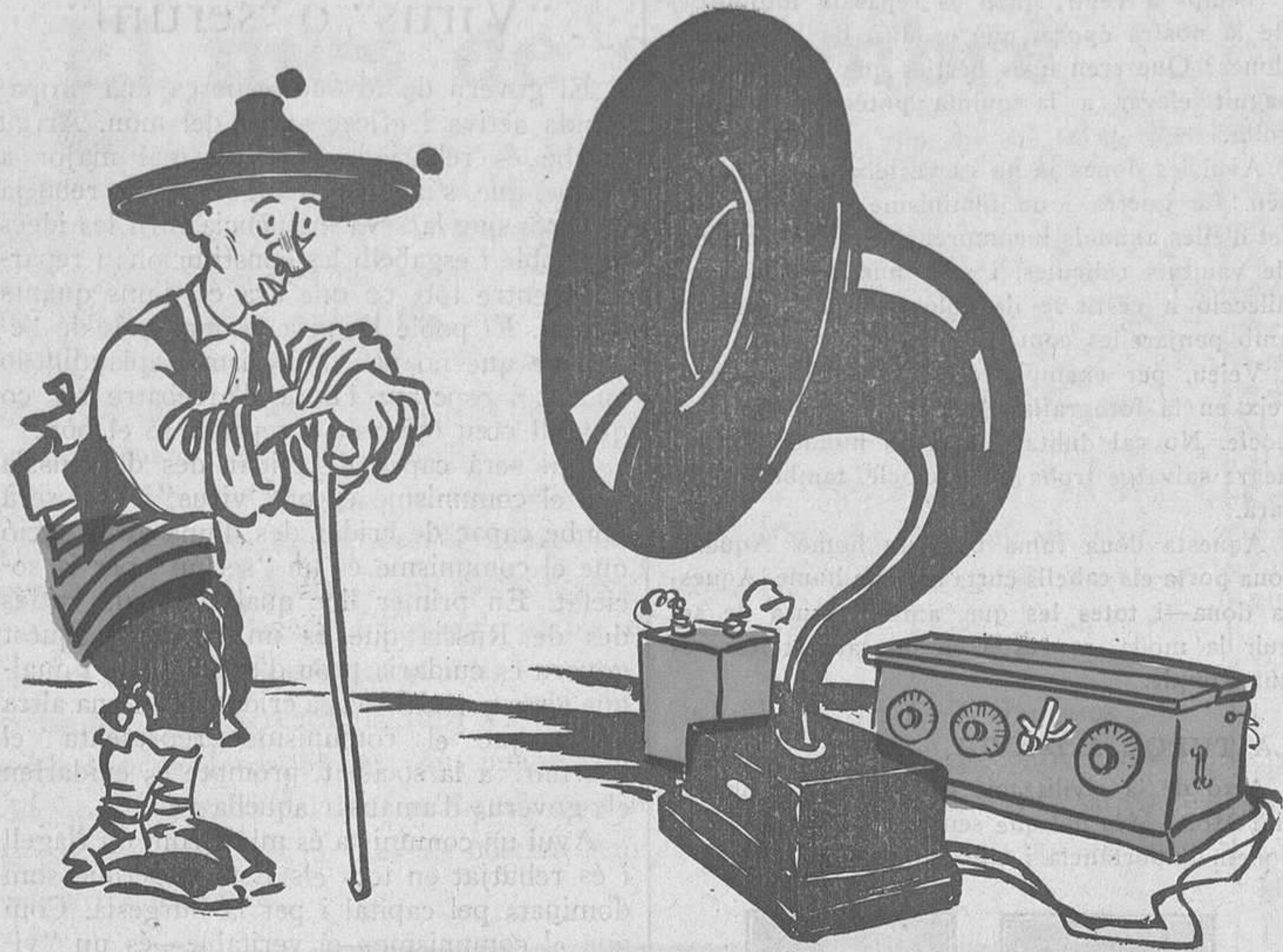
I una riuada de consciències aclarides sempre és fecunda i assaonadora...

GLICINI

Ricard Mella

Ha mort a Vigo, Ricard Mella, l'il·lustre sociòleg i teoritzant de l'acràcia, infadigable i fervorós. Els qui des de joves hem sentit l'amargura infinita de la injustícia social, no hem pogut encara oblidar la noble figura de l'apòstol proletari, la seva fe, ardid, la fonda emoció dels seus accents i la severa gallardia enervada del seu geste heroic de cada dia, de tota la seva existència llarga, fecunda, d'una exemplaritat quasi única!...

Tots els obrers que formen la generació que voreja la maduresa, han viscut els grans moments del mestre que acaba de desaparèixer. Ell compartia amb l'intrèpid Anselm Lorenzo la direcció espiritual de l'anarquisme hispànic i ambdós, amb el venerable Pau Iglesias, representen tota la prehistòria del nostre obrerisme, que a desgrat de calúmnies i impaciències ha acomplert una obra

UN DESGRACIAT

-Ditxós de tu, alta-veu! Jo ja m'he quedat afònic!

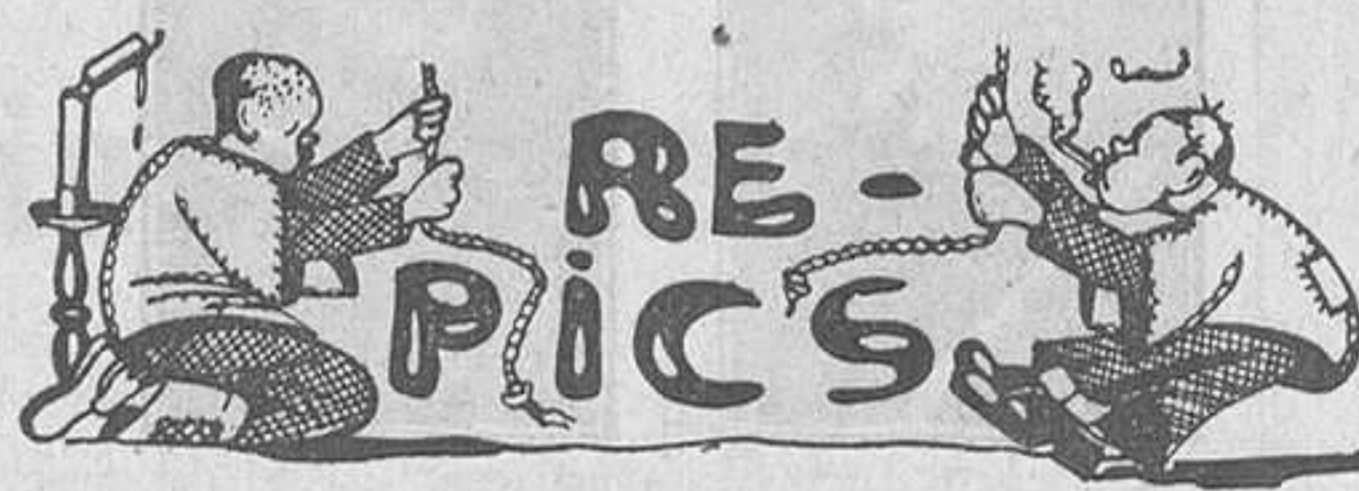
A prendre la fresca

Tothom se'n va a prendre la fresca. A Barcelona només quedem els tontos i els pelats. A la costa, a la plana, a la muntanya...

Però també se'n van a estiuajar els homes principals. Es que ells no són ni tontos ni pelats, sobretot, no són pelats.

Mireu, les Audiències han tancat. I ara diuen que, interinament, tancaran el Directori, perquè els generals també se'n van a estiuajar. Un a San Sebastià, altres a Biarritz, altres al Marroc, passaran una temporada bona de debò.

Desitgem que els provi molt, molt!

El senyor Nebot ha marxat ha estiuajar. Anirà a diferents països del món. Diu que vol veure una cosa de cada civilització per a, després, fer ben variada la Plaça de Catalunya.

-Home, no ho entenc. Fa la mar de temps que s'han acabat les obres del metropolità i no arreglen les rambles?

-Per què vols que les arreglin? Si d'aquí poc temps les hauran de desfer totes per a convertir-les en "boulevard".

Ha sortit un llibret replicant a les darreres declaracions d'en Romanones. Prometo no llegir-lo. Que és ço mateix que vareig fer quan van aparèixer les declaracions de don Alvar. Ens pot dir tan poca cosa de nou el vell polític!

Hem rebut una lletra del micos del parc de Barcelona mostrant-se molt indignat per la qüestió que ara s'ha remogut. "L'home descendit del mico?—ens diuen—. No, mai, no pot ésser. Per molt que hagi degenerat la nostra descendència, no pot ésser que hagi arribat fins al grau d'ésser els homes els nostres fills. El mico més salvatge no ha arribat encara a ésser tan degenerat com l'home més civilitzat."

Tota la correspondència que no sigui administrativa deu dirigir-se al Director de LA CAMPANA DE GRACIA. De no venir amb aquesta forma, les cartes no seran contestades.

J. P.: Us hem dit a centes vegades que sou molt dolent. I vós, vinga a enviar versos. Quan us donareu per entès?—F. G.: No us fa res, eh, que us haguem passat a la CAMPANA el vostre poemet "La mort del lleopard"?—J. T.: El vostre dibuix no pot anar ni... amb metropolità. Ara, el xistu està bé; com veieu, l'aprofitem per un "repic"—Otolo: Què us contestarem? Si us diem que no us ho podem publicar, amb lo agressiu que us mostreu en la carta, sereu capaç de matar-nos. Cal! cal! Preferim no contestar-vos i fer el que ens sembli be. — Taurus: Carai, quins fums. Mireu, fins ens ofeguem; no ho publicarem per no ofegar els lectors. — Senyor Nebot: Ens veiem impossibilitats de publicar-li el seu article. Fa més per la Plaça de Catalunya que pel nostre setmanari. I, perdoni'ns, eh!

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, del Olin. número 8

LO NOY DE LA MARE.

-Vaya, vaya!... Si lo fill del comerciant se despedeix aviat, una mare llansa un sospir i pensa en un altre. Si passeja un bon rato y té ab las noyas conversa animada, una mare al arribar a casa pregunta a la filla: -¿Qué te ha dit aquell jove? ¿De qué parlavau?

CANSONETAS.

No he pogut venir mes d' hora y a la cita he vingut tart. Tu n' ets l' esbelta canyeta! ¡No vulguis fer com lo gas!

Sempre guayto a tos latcons. Quan passo pel teu carrer. Sospiro, perquè guaytanti. Avuy, m' he girat lo peu.

Jo só lo peixet daurat Que pel mar corre llauger; Tu n' ets l' esbelta canyeta; Tos ulls, ams; ta galta, esqué.

¡Mira si 'l meu cor t' estima Ab verdadera passió, Que ara me 'n vaig cap a casa Perquè tinch molt mal de cor. Lo cursí.

ESPECTACLES.

Desde que tenim aquí a en Rossi, no mirem may quina funció fa. ¿Surt ell? donchs cap al Prado Catalan falta que. Aixins es com nos hem trobat dugas vegades ab l' Hamlet. ¿Qué s' pensan que 'ls ne dirém gran cosa? ¡Ca!... No 'ns donarian poca feyna si 'ns ecigissian esplicar-loshi los punts capitals en que entussiasme l' Hamlet, desde que surt la citurro pel casament contret per la mare seva, apenas fret lo cos del seu difunt pare, fins que mor ferit, ab la espasa envenenada entre otras victimas de la fatalitat.

Francament; aquella bojeria fingida del príncep de Dinamarca, aquell duple que sempre 'l capfica, aquellas reflexions als cómichs, aquell vigilar los moviments de la reina durant la representació, aquell filosofar a la vista dels restos mortals en lo cementiri, aquella revelació del seu amor devant la tomba d' Ofelia, aquell clavar la espasa de ferida mortal al pit del espós de la seva mare, y aquell morir entre convulsions produidas pel veneno, són rasgos que no me hi ha que véuerlos una vegada a n' en Rossi porque may mes s' olvidian.

No mes los direm que 'l primer dia de l' Hamlet, va ser cridat a la escena seis ó dissel vegadas. De ¡bravo! no 'n vulguian mes.

En lo teatro de Varietats, va estrenarse lo dilluns passat ¡O rey ó res! de D. Serafi Pi-torra, y a la veritat, encara que varem sentir armoniosos versos y bons pensamientos, no 'na poguerem fer cárrech de l' obra per causa de

la seva mala execució, siga dit ab peró del Diari de Barcelona. No 'ns agarda clar los que se 'n varen sortir malament del seu pa per, pero si farém notar que 'l representar no consisteix en cridar, y que 'l donar entonació no vol dir exajerar.

Los senyors Fontova y Beñaran obtingueren merescuts aplausos.

Lo autor va ser cridat a la escena. Lo felicitem: y l' acompanyem ab lo sentiment pel maltracte que donaren a la seva obra plena de bons efectes, que 's haurian vist mes. si no 's hagués amagat la dolenta execució.

L' oncsu.

Bé se 'n pod'ran anar ab la música a amfa part en lo Prado Catalan mentres representa la companyia italiana y no estarse allí xexingantos las orellas ab valsos y rigodons mentres 's están morint los personatxes de la tragedia.

SALUDO A ROSSI

SOLERO.

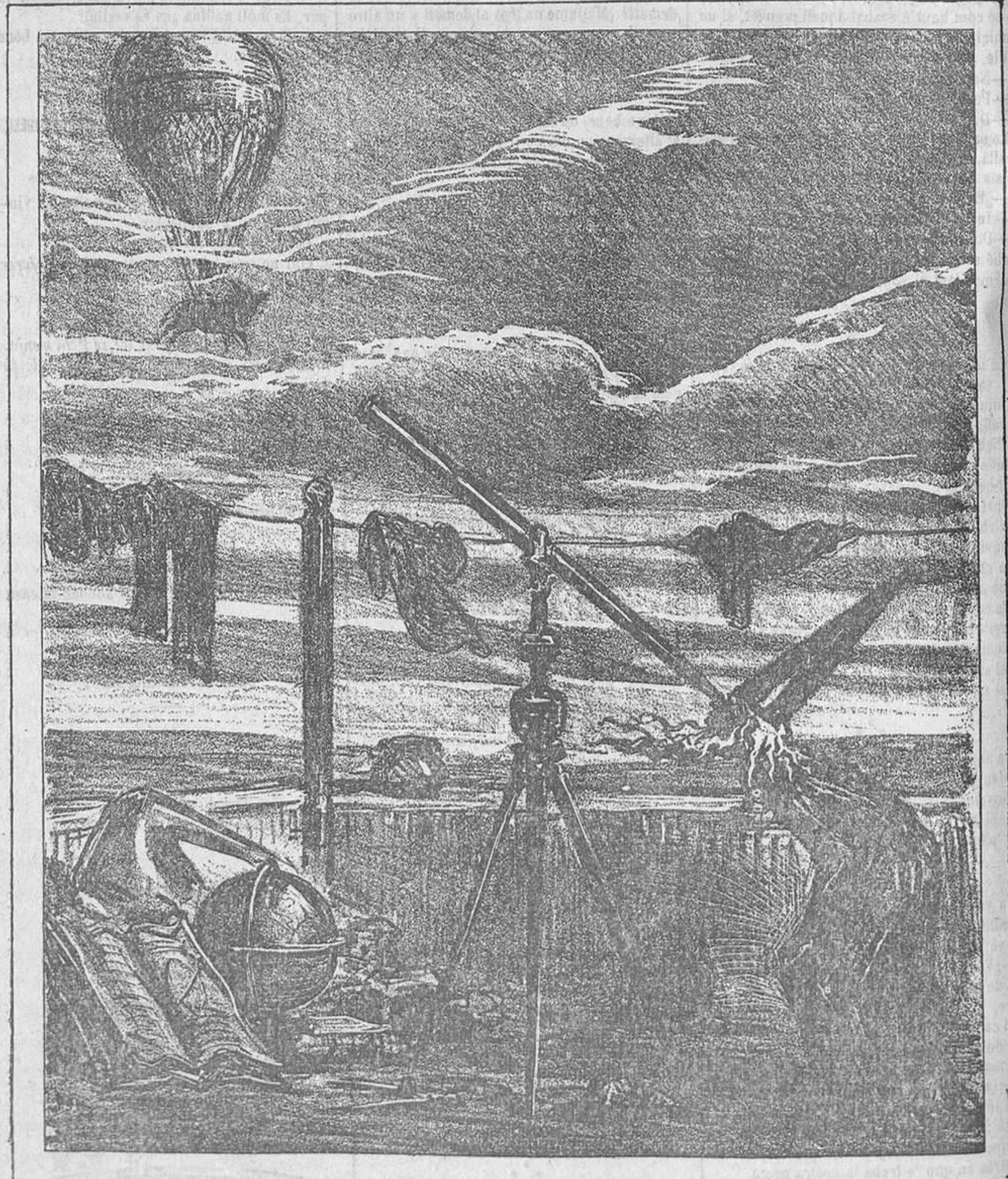
En Otello 'l gelós, 'ton geni abarca Las salvatxes passions del pit d' un gloro. Quan Otello t' he vist, vgreit anyoro Que del temple del art n' ets gran pai. Fas lo príncip Hamlet de Dinamarca, Y l' Otello llavors ja no deploro, Que a un dels dos papers, lo publico foro No pót may de primer donar la marca. Y de cexas creacions guardant memoria; Me trobo tartanut, no t' sé qué dir; En mon desitj ne busco escapatoria; Y un SALUDO tant sols puch oferir, Al qué, anant llorejat cap a la gloria Reverdreix los lloros del gran Sapiro. Lo Noy

Lo diumenge passat varem véuer un as volar. Ara si que, gracias a Madame Poitevin res nos té d' estranyar en Barcelona.

Tots los artistas de Zarzuela que 's íroban en Barcelona han sacrificat los seus bigotis a Pan y toros. Ara si que quant ho faseian malament, no 'ls hi podem clavar pels bigotis!

Obligat un pobre pagés a tener que empen-drer un llarch camí a fi de ferio lo mes económicament possible, va lligarse las esparte-nyas y pèndrer un pa de sis lliras ab lo objecte de no gastar per los hostals. Arribaba al termini de son viaje, quant al passar per devant de una posada, un tentador olor de conill ofegat va veír a cridar lo quién vice é son ven-

ASTRE NOU.

-¡Me sembra que aquest any los ases ocuparan puestos elevats!

trell. Tregué lo últim y sech crostó de pa que li quedaba y comensá a menjarsel, fentse la il-lusió que era una cuixa de conill. L' hosta-ler que vege lo afany ab que menjaba, li digné: -¿Qué feu, company? -Res: me menjó aquet tros de pa, y com

que aquí se sent tant bona olor, me sembra que devoro aquell guisat. -Quan esteu llest aviseu. Podem contar si va donarsi pressa nostre pagés ab la esperanza de que el hostaler li volia realisar sas il-lusions.

-Nostramo, ja hi acabat. -Donchs me debeu dotze quartos. -¡Retira de bet! ¡Com se entent! -Pel olor que habeu consumit. Allí 's va armar una marimorena que no es per dirse.